

výslovně uvedla v žalobní odpovědi, že se zeptala v evidenční kanceláři na úvěr žalobkyně, když tato zboží odvolala, a že jí bylo sděleno, že úvěr jest vyčerpán. Nato dopisem ze dne 10. května 1928 žádala zaplacení předem. Nelze tudíž, hledíc k ustanovení § 863 obč. zák. a čl. 279 obch. zák. míti zato, že žalovaná tím mlčky projevila, že žalobkyně požívá dále úvěru jí poskytovaného v době uzávěrky. I za zákonných podmínek (§ 1052 obč. zák.), na něž se v dovolání poukazuje, byla by žalobkyně povinna zaplatiti kupní cenu při odebrání zboží z ruky do ruky. Nemohla by tedy žádati, jak míní odvolání, by jí zboží bylo napřed dodáno pod podmínkou, že ihned po dodání zboží zaplatí.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud posoudil věc v podstatě správně po právní stránce a stačí poukázati k důvodům napadeného rozsudku, které dovoláním nebyly vyvráceny. Vzhledem k vývodům dovolání jest však dodati ještě toto:

Žalovaná nebyla povinna dodati zboží podle uzávěrky, neodvolala-li je žalobkyně do konce listopadu 1927 (bod 7 všeobecných prodejních podmínek). Jestliže přes to vyzvala žalobkyni dne 3. května 1928, by zboží odebrala, byla to ochota, z níž nelze dovozovati, že žalovaná upustila od domácí podmínky, podle níž byla povinna dodati jen v mezích úvěru. Byla tudíž žalovaná oprávněna kdykoli zjistiti, zda úvěr žalobkyně není vyčerpán, a učinila-li tak teprve po vyzvání odběru, nepozbyla tím nároku stornovati zakázku nebo žádati placení předem, ukázalo-li se, že úvěr žalobkyně jest vyčerpán, nehledíc ani k bodu 6. všeobecných prodejních podmínek, podle nichž byla oprávněna k stornu zakázky, nebo k požadavku placení předem i tehdy, ukázalo-li by se nebezpečí ve finanční situaci žalobkyně. Bylo zjištěno, že Svazem rafinerií bylo žalobkyni odepřeno povolení úvěru, poněvadž revise jejich knih neprokázala oprávněnost její žádosti o úvěr. To bylo zajisté dostatečným důvodem k opatření žalované ve smyslu bodu 6. všeobecných prodejních podmínek.

Čís. 9570

Společenstva podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.

Omezeno-li právo nahlížeti v seznam značného počtu členů společenstva úředníkem společenstva na několik málo minut denně, jest to podstatným obmezením práva nahlížeti v tento seznam.

Právo nahlédnutí do seznamu členů zahrnuje v sobě i právo činiti si výpisy, po případě poříditi si i jeho opisy.

(Rozh. ze dne 24. ledna 1930, Rv II 300/29.).

Žalobce, člen žalované záložny, společenstva s r. o., domáhal se na žalované, by byla uznána povinnou dovoliti žalobci, by v úředních hodinách nahlížel do členských seznamů záložny a pořizoval si z těchto seznamů opisy a že jest povinna za tím účelem žalobci v úředních hodinách tyto členské seznamy na požádání předložiti. O b a n i ž š í

s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto d ů v o d ů: Odvolací soud přejímá zjištění napadeného rozsudku, že žalobce dvakrát žádal úředníka žalované záložny, by mu bylo povoleno nahlédnouti do rejstříku členů a opatřiti si sám opis, že v obou případech mu bylo odepřeno povolení, by si rejstřík členů opsal, kdežto povolení k nahlédnutí do rejstříku mu bylo povoleno v druhém případě bez časového obmezení, v prvním případě s obmezením na pět minut denně.

Z důvodu nesprávného právního posouzení věci brojí žalovaná proti výkladu § 14 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. soudem prvé stolice, že právo, nahlížeti do seznamu členů, obsahuje v sobě i právo poříditi si opis seznamu, a dovozuje, že každý má jen právo do seznamu členů nahlížeti a nikoli také pořizovati si jeho opis, že takový extensivní výklad mohl by vésti v praxi k chikáně, neboť by členové a nečlenové mohli pod záminkou, že si členský seznam opisují, choditi do úředních místností společenstva a tam po celou úřední dobu vysedávati, a že by to bylo porušováním obchodního tajemství, kdyby členská kniha byla každému přípustná, třeba většina členů jsou zároveň dlužníky společenstva. Než okolnost, že člen společenstva jest i jeho dlužníkem, není podle cit. § 14 předmětem zápisu do rejstříku členů, tak že povolení nahlížeti do rejstříku členů a poříditi si jeho opis nemůže býti porušením obchodního tajemství. Že žalobce žádal o povolení nahlížeti do rejstříku členů a poříditi si jeho opis, jen aby tím žalované společenstvo obtěžoval, nebylo ani tvrzeno, tím méně prokázáno, a nesejde tedy na tom, že by skutečně v praxi práva § 14 zákona o výdělkových a hospodářských společenstvech, mohlo býti zneužíváno.

Pokud pak jde o výklad ustanovení § 14 zákona o výdělkových hospodářských společenstvech, jest správné tvrzení odvolatelky, že zákon, ukládaje společenstvům vedení rejstříku členů s obsahem blíže ustanoveným, povoluje každému do toho rejstříku nahlížeti a ukládá tím tedy společenstvům i povinnost, by každému povolilo do rejstříků nahlížeti, že však neustanovuje i právo kohokoli poříditi si opis rejstříku. V tom smyslu jsou tedy rejstříky členů společenstev veřejné. Než, kdežto u společenstev s malým počtem členů může stačiti pouhé nahlédnutí do rejstříku členů, by si je nahlízející mohl zapamatovati, není to možné u společenstev s velikým počtem členů. Žalované společenstvo má asi 2.500 členů, a nemělo by ani časté a dlouho trvající nahlížení do rejstříku členů pro nahlízejícího ceny, kdyby mu šlo, ať již z jakéhokoli důvodu o to, by znal všechny členy. Nemůže tedy nikomu býti zabráněno, by si rejstřík členů, pokud toho k svému účelu potřebuje, neopsal, tak jako se podle § 31 nařízení min. spravedlnosti ze dne 12. ledna 1872, čís. 5 ř. zák. k všeobecnému zákonu knihovnímu (§7) každému dovoluje, by si při nahlížení do pozemkových knih udělal zápisky a opisy. Právě odepření poříditi si opis rejstříků členů mohlo by vésti k šikanování i společenstva i toho, kdo si chce poříditi opis.

Právo nahlédnouti do rejstříku členů obsahuje tedy i právo činiti si zápisky z rejstříku neb i jeho opis, a, ana žalovaná odepřela jednou žalobci nahlížeti do rejstříku členů déle než pět minut denně a ana mu odepřela vůbec opatřiti si jeho opis, důvodně se domáhal žalobce ža-

lobou svého práva, by žalovaná byla k plnění povinnosti podle § 14 cit. zákona přinucena výrokem soudním.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody :

Bylo zjištěno, že žalobci bylo nejprve dovoleno nahlédnouti do knihy členů. po pět minut denně, později jiným úředníkem bez omezení, avšak že mu vždy bylo odepřeno pořizovati si opisy. Omezení na pět minut denně při rozsahu seznamu členů rovná se podstatnému omezení práva nahlížeti v tento seznam, které zákon v § 14 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. propůjčuje každému a jehož tím spíše může plně využítí člen družstva. Nemůže býti zůstaveno libovůli úředníka, by výkon tohoto práva obmezil způsobem dosažení jeho účelu stěžujícím a, když již dovolání mluví o chikaně, bylo jí spíše opatření úředníka v prvním případě. Jest tedy odůvodněna žádost žalobní i pokud se jí žalobci zajišťuje právo nahlížeti do členských seznamů v úředních hodinách přímo proti záložně. Jistá úprava vyhovující potřebám obou stran jest ovšem nezbytná a bude vždy otázkou případu, zda to které opatření jest dostatečné a účelné, pokud se týče, zda snad práva k nahlížení do seznamu nebylo zneužito. Odvolací soud posoudil věc správně po právní stránce uznáv, že právo nahlédnouti do seznamu členů zahrnuje v sobě i právo činiti si výpisy a po případě si poříditi i jeho opisy. § 14 druhý odstavec zákona čís. 70/1873 podle svého doslovu dovoluje ovšem jen nahlédnutí do rejstříku vedeného v sídle družstva (seznamu členů). Má-li však míti toto nahlédnutí praktický účinek, musí v něm býti zahrnuto i právo pořizovati si opisy. Plyne to již z úvahy, že při značném počtu členů, jak jest tomu u žalující záložny, která podle zjištění nižších soudů má asi 2.500 členů, jest prostě nemožno zachovati v paměti při pouhém nahlédnutí celý obsah seznamu, takže právo zákonem přímo přiznané stalo by se illusorním, kdyby nebylo přípustné činiti si k podpoře paměti opisy. Táž myšlenka ovládá i předpis § 15 min. nař. ze dne 14. května 1873, čís. 71 ř. zák. o zřízení a vedení společenstevního rejstříku, podle něhož jest účastníkům dovoliti, by nahlíželi do rejstříkových spisů označených v prvním odstavci a vyžádali si úřední opisy a by nahlíželi a opisy sobě pořizovali z ostatních rejstříkových spisů.

Čís. 9571

Fusí zaniká jedna po případě více akciových společností tím, že se spojí s jinou akciovou společností, jež však nezaniká, nýbrž jen přejímá jmění i závazky zaniklé společnosti, trvající sama dále. Lhostejno, zda snad následkem fuse akciová společnost dále trvající změni svou firmu nebo svou vnitřní organizaci.

Platnosti směnky není na závalu, podepíše-li jako výstavce firma své jméno, jež teprve budoucně ponese, jen je-li takové firemní označení možné.

(Rozh. ze dne 24. ledna 1930, Rv II 5/30.).

Proti směnečným platebním příkazům namítl žalovaný najmě, že v čase vystavení a splatnosti směnek, dne 18. srpna 1926, výstavce,